

Nem mindenki ülhet asztalhoz

Dr. Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes Szabadkán elhangzó nyilatkozata után a legkétkedőbbek számára is egyértelművé kellett válnia, hogy ha a szerb államhatalom nem törli a vagyon-visszaszámzástatóról szoló törvényből a kollektív bűnösség elvét, akkor Magyarország nem támogatja tovább az ország európai integrációját. A téma kapcsán lapunknak Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke, Weiss Rudolf, a Német Népi Szövetség elnöke és Mihál Ramacs politikai elemző nyilatkozott.

Nem dr. Semjén Zsolt volt a magyar kormány első képviselője, aki nyilván-

valóvá próbálta tenni, hogy egy, a kollektív bűnösség elvét törvényben megerősítő ország nem válhat az Európai Unió tagjává.

– Magyarország abban érdekelt, hogy Szerbia az EU tagjává váljon, de ez csak akkor történhet meg, ha az ország elfogadja az unió erkölcsi normáit jelentő alapelveket. Szeretnénk, ha nem kellene átgondolnunk, hogy támogatjuk-e Szerbia tagjelölti státusát, ez a törvény mégis arra kényszerít minket, hogy kénytelenek legyünk az eddigi állásfoglalásunkat felülvizsgálni – hangsúlyozta Semjén.

A múlt héten Németh Zsolt, a ma-

gyar külügyminisztérium államtitkára jelentette ki, hogy a kárpótlási törvény eltávolítja Belgrádot az EU-tól. A felelősség egyéni: a nemzetközi, illetve európai normák világossá teszik, hogy csak az rekeszthető ki bármilyen jog élvezéséből, aki bűnösnek találatott, fogalmazott Németh.

De korábban, még a szóban forgó jogszabály elfogadása előtt is elhangzottak hasonló nyilatkozatok a magyar politikum részéről. Belgrádot tehát nem kellett volna meglepetésként érnie az unió tagállam, Magyarország állásfoglalásának.

Folytatása az 5. oldalon

Nem mindenki ülhet asztalhoz

politikum úgy véli, hogy pillanatnyilag a kosovói kérdés rendezése a legfontosabb. Ezután kerül majd előtérbe a jogállamiság kérdése Szerbiában, valamint az európai mércék meghonosítása. Ha ez is megvalósul, akkor hiszem, hogy német részről is felteszik a kérdést, hogy hogyan kerülhetett bele a restitúciós törvénybe a kollektív bűnösség elve. A magyar politika nemcsak európai, hanem világviszonylatban is példaértékű. Mindenféle köntörfalazás nélkül rámutattak a dolgok állására. A német kisebbség mindig is csodálta, ahogyan Magyarország a külhoni magyarokra gondot visel. Németország lépésről lépésre jellegű politikát folytat, Magyarország viszont azonnal orvosolja a gondokat. Németország a német kisebbség érdekeit pillanatnyilag feláldozta az európai stratégia érdekeiért. De a kifizetetlen számla mindig kifizetetlen marad, az adósságot előbb vagy utóbb, de rendezni kell. Megtanultuk, hogy a német politikum óvatos, de nem feledkezik meg a nyitott kérdésekről – összegezte Weiss.

Az NNSZ elnöke szintén meg van győződve arról, hogy amíg Szerbia nem tartja magát az európai mércékhez és az általános civilizációs értékekhez, addig biztosan nem lesz az európai közösség tagja. Ha Szerbia részéről nemcsak üres szöveg a kijelentés, hogy az EU tagjává kíván válni, akkor eltörli a kollektív bűnösség elvét, tette hozzá Weiss. Mint mondta, a román és a bolgár példán tanulva az unió soha többé nem vesz fel köreibe a tagságra felkészületlen országokat.

Kérdésünkre, hogy mennyire lehet Szerbiát Szlovákiához vagy Csehországhoz hasonlítani, amely országok a Beneš-dekrétumok, valamint a szudétánémetek megoldatlan kérdése ellenére is tagállammá váltak, Weiss a következőket nyilatkozta:

– A hangsúly a megoldatlan jelzőn van. Annak idején stratégiai érdek volt a közép-európai Csehországot bevonni a NATO-ba. Emiatt hallgattak a németek a Beneš-dekrétumokról és a szudétánémetek ügyéről. Nem törölték a kérdést, csupán elnapolták. Szerbiában többen is erre hivatkoznak, amikor a kárpótlási törvény jelenlegi formáját próbálják igazolni. Szerbia azonban nincsen Csehországhoz vagy Lengyelországhoz hasonló stratégiai helyzetben. Tévdenek azok, akik az országot fontos geostratégiai övezetnek látják.

ÖNMAGA AKADÁLYA

Úgy tűnik, Belgrád lebecsülte Magyarország befolyását Brüsszelben, véli **Mihail Ramacs** politikai elemző. Az EU tagállamai hivatalosan nem oszlanak

meg kis és nagy országokra, ennek ellenére minden állam odafigyel saját szavazatának súlyára, s ritkán fogalmaz meg irreális követeléseket, fejtette ki a Magyar Szónak Ramacs, valamint hozzátette: amikor Szerbiai európai integrációjáról van szó, úgy hiszem, Magyarország szavazatának nagy súlya lesz.

Kérdésünkre, hogy komolyan ve-

gadtatni a dél-tiroli németeket érintő jogszabályokat, ha az ottani németek politikai képviselői megszavazzák a jogszabályt. Olaszországban ezt pozitív diszkriminációnak nevezik. Az Olaszországban élő kisebbségek minden olyan törvény elfogadását megakadályozhatják, amely őket is érinti. Eppen ezért ott csakis akkor kerülnek parlament elé

„Szerbia nem feledte, ki harcolt a fasizmus ellen”

Božidar Đelić kormányelnök a *Szerbia és az Európai Unió: Kiltatások – kihívások* elnevezésű belgrádi gazdasági konferencián a parlamentben elfogadott vagyon-visszaszármaztatási törvénnyel kapcsolatban úgy fogalmazott az újságíróknak adott nyilatkozatában, hogy nem véletlenül volt szükség a demokratikus átalakulást követően tizenegy évre annak a jogszabálynak a megszületéséhez, mely a történelem egyik fájdalmas pontját hozza vissza a közéletbe.

– Törekedtünk arra, hogy a törvény hozzájáruljon a történelmi megbéküléshez. A magyar kisebbség kérésére született meg az a módosítási indítvány is, mely pontosította: senki sem lehet kollektív bünelkövetés áldozata. Szerbia a kollektív bűnösség elve ellen foglalt állást. Ezért támogatjuk a hágai törvényszék munkáját is, mely vezetéknev és név szerint kimondja, ki miért tehető felelősé. A módosítási indítvány azonban nem tudta megszerezni a parlamenti többséget. Mivel a kormányt a képviselőház alakítja meg, és nem fordítva, más választásunk nem maradt, mint hogy visszavonjuk az indítványt. A törvény szövege azonban még így sem mond ki semmi rosszat a társadalom egyik csoportjával szemben sem. Ha valaki a megszállók soraiban harcolt, az nem jelenti azt, hogy a nép, amelyikhez tartozik, egészében fasisz-

David Galla

ta. A jogszabály annyit üzen csupán: Szerbia nem feledkezett meg arról, ki harcolt a fasizmus ellen, s ki volt mellette néhány évtizeddel ezelőtt – foglalt álláspontot a kormányelnök.

Mint mondta, igaz, hogy Magyarország elégedetlenségét fejezte ki a megszületett törvény miatt, de az is igaz, hogy a magyar külügyminiszter elismerte, nem a két ország közötti, bilaterális kérdésről van ez esetben szó. Emiatt a kérdés nem válhat európaivá sem, tette hozzá, utalva dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes azon kijelentésére, hogy Magyarország elképzelhetetlennek tartja, hogy a

Az unió elsősorban olyan országok közössége, amelyek tartják magukat bizonyos jogi mércékhez. Szerbiát és a többi csatlakozni kívánó országot az EU elsősorban annak alapján értékeli, hogy milyennek a jogszabályai, és milyen módon alkalmazza azokat.

Másik kérdésünkre, hogy a jelenlegi helyzetben kétségesnek tartja-e a tagjelölti státusz elnyerését, Ramacs közölte, hogy a kétség mindaddig megmarad, amíg nem válnak tagjelöltté. Az Európa felé vezető út nehéz lesz még azután is,

kollektív bűnösséget törvényben megfogalmazó, illetve kimondó ország az EU közösségének a része lehessen.

– Folytatni fogjuk a párbeszédet Magyarországgal, de mindenekelőtt a szerbiai magyar kisebbséggel, hogy minél hatékonyabban rámutassunk, a törvény nem jelenti a kollektív bűnösség elismerését egyik nemzetiség esetében sem, így a magyar vagy német nemzetiség esetében sem. Azok azonban, akik tagjai voltak a megszálló erőeknek, legyenek akár szerbek is, nem jogosultak a vagyon-visszaszármaztatásra – hangsúlyozta Božidar Đelić.

■ v.ár

szik-e a Budapestről érkező figyelmeztetéseket Belgrádban, valamint hogy érdekli-e a központi hatalmat a VMSZ tiltakozása, az elemző a következőket válaszolta:

– A belgrádi hatalom az elmúlt években többször is tévesen mérte fel külföldi partnereit figyelmeztetését. Megtörtént ez Milošević idejében, sőt később is. Ugyanez a helyzet most is. A kormány mint betérjessző számára egyedül az a fontos, hogy elegendő szavazatot szerezzen valamelyik törvény elfogadásához. Értésülesem szerint az olasz kormány csak akkor tudja elfo-

az ilyen jogszabályok, miután minden részletet illetően megegyeztek az érintett kisebbség képviselőivel. Nem lenne rossz, ha Szerbiában is figyelnének az ehhez hasonló európai gyakorlatra. Országunk európai útját egyrészt azok a törvények akadályozhatják, amelyek nincsenek összhangban az európai mércékkel, másrészt pedig azok, amelyek ugyan EU-kompatibilisek, de csak felületesen alkalmazzák őket. Persze nem gondolom, hogy az unió országai egytől egyig tökéletesek és minden téren igazságosak, vagy hogy az EU országai minden kérdést megoldottak.

miután tagjelöltté válnak, mivel Szerbia szinte minden területen elmarad az európai átlagtól.

– Teniszezőink, röplabdázóink sikerei valóban emelik a közhangulatot, ugyanakkor ha megnézzük a szerb gazdaságot, egészségügyet, oktatást, igazságügyet, állami közigazgatást és még sorolhatnám, akkor láthatjuk, hogy semmilyen téren sem hasonlítunk Európára. Vagyis: Szerbia legnagyobb fékezői az európai úton nem Brüsszelben vagy valamelyik EU-tagországban ülnek, hanem Szerbiában – szögezte le Ramacs.

■ PESEVSZKI Evelyn